

RAIVAAJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, lokak. 7 - Wed. Oct. 7, 1998

FINNISH AMERICAN WEEKLY

94. vuosikerta Vol. XCIV No. 39

65 cents

celebrate" 75 th Anniversary

VOLUNTOWN, CT - Aura seura juhli 75-vuotista toimintaansa kaksipäiväisen tempauksen merkeissä syysk. 19. ja 20. p:nä. Yllä Hannu Mäkipuro laulattamassa esiintyjä lauantai-illan musiikki-illassa. Anja Laurilan raportti sivulla 3.

Kuvat: Anja Laurila

Aura seuran vanhin jäsen, 97-vuotias Arvid Sjogren oli tietenkin paikalla.

Suomi haluaa kehitysmaita kohdeltavan tasapuolisesti

Suomi ajaa EU:n sisällä kaikkien kehitysmaiden tasapuolista kohtelua. Ministeritason neuvottelut unionin kehityksensuhteiden kulmakiven, ns. Lomé-sopimuksen jatkosta alkoivat viime viikolla.

Brüsselistä palannut kehitysyhteistyöministeri Pekka Haavisto (vihr.) totesi viime viikon perjantaisessa *Huomenta Suomi* -lähetyksessä, että Suomi haluaa tulevana EU:n puheenjohtajamaana valvoa tarkoin kehitysapurahojen kohdentamista.

(STT)

Yle voitti Prix Italian taideohjelmien sarjassa

Yleisradio on voittanut taideohjelmien sarjan Prix Italia-kilpailussa Italiassa. Ylen voitokas ohjelma on TV 1:n kulttuuri-ohjelmien ja Kinotuotannon tuottama tanssiteos *Mies jota ei koskaan ollut*. Ohjaus ja musiikki ovat Joe Davidowin ja koreografia Jorma Uotisen, joka myös itse tanssii miesroolin. Kuvaus Arto Kaivanto, äänitys Martti Turunen ja visualisointi Pentti Kakkori.

Prix Italia on radio- ja tv-ohjelmien arvostetuimpia kilpailuja maailmassa. Palkintosumma on 16 miljoonaa liiraa.

(SS)

Miesten eturauhassyöpägeeni paikannettu

Tampereen yliopisto mukana kansainvälisessä tutkimuksessa

Tampereen yliopiston ja Tampereen yliopistolaisen sairaalan syöpägenetiikan tutkimusyksikkö on yhteistyössä neljän ulkomaisen tutkimusryhmän kanssa paikannut geenin, joka altistaa miehet eturauhassyöpälle. Tutkimus julkaistiin äskettäin ilmestyneessä *Nature Genetics* -lehdessä.

Tutkimusyhteistyöhön osallistuu tamperelaisen lisäksi yksi ruotsalainen ja kolme amerikkalaista tutkimusryhmää.

Eturauhassyöpä on miesten yleisin syöpäsairaus. Suomessa löydetään vuosittain noin 2500 uutta eturauhassyöpää ja yli 700 potilasta menehtyy sairauteen joka vuosi. Eturauhassyövistä 5-10 prosenttia on periytyvää laatua. Potilaille tunnusomaista on varhainen sairastuminen ja usean lähisukulaisen sairastuminen.

Nature Genetics -lehden artikkelin suomalaiset kirjoittajat ovat geneetikko Johanna Schleutker, tutkijalääkäri Mika Matikainen, dosentti Teuvo Tammela, dosentti Tapio Visakorpi ja professori Olli-Pekka Kallioniemi. Kallioniemi johtaa ryhmää.

mää.

Tauti periytyy äidiltä

Johanna Schleutkerin mukaan uudet tutkimustulokset vahvistavat, että eturauhassyöpälle altistava geeni sijaitsee X-kromosomissa. Erikoista X-kromosomiin liittyvissä taudeissa on se, että miehet perivät tautigeenin äidiltään. Paikannettu geeni vaikuttaa alustavien tutkimusten mukaan olevan erityisen merkityksellinen Suomessa, jossa jopa 40 prosenttia perinnöllistä eturauhassyövästä saattaa liittyä HPC-X -geeniin. Suomessa tutkimus kohdistui yli 1000 henkilöön.

Schleutker korostaa, että geenin paikallistaminen on vasta ensimmäinen askel kohti geenin tunnistamista. Jatkotutkimukset tähtäävät tautigeenin varsinaiseen eristämiseen ja siinä olevien virheiden tunnistamiseen. Pääosa jatkotutkimuksesta tehdään Yhdysvalloissa.

(MTV3-STT)

This week in

THE FINNISH-AMERICAN pages 6-11

RAIVAAJA

• Forgotten hero

• Franklin Pierce's Pauliina Miettinen scores her 100th goal

Suomen uutisia

Tarhaisku Lapinjärvellä

Noin kolmesataa kettua värjättiin ja noin 20 kettuhäkkiä avattiin eläinaktivistien iskussa, joka tapahtui viikonvaihteessa Lapinjärven Lindkoskessa sijaitsevalla kettutarhalla. Loviisan poliisi tutkii tekoa.

Eläinten vapautusrintama EVR:n tukiryhmä kertoi iskusta maanantaina. Sen saaman tiedon mukaan noin 300 kettua värjättiin hennavärillä. Tukiryhmä kertoi saaneensa tiedotteen, jonka mukaan aktivistit olisivat avanneet häkit noin 50 ketulta. EVR:n tukiryhmän vastaanottaman tiedotteen mukaan aktivistit joutuivat lähtemään paikalta kesken työn, mutta lupasivat palata takaisin lopettamaan sen minkä aloittivat. (STT)

Suomi merkittävä piraattitavaroiden kauttakulkumaa

Suomesta on tullut merkittävä Venäjän markkinoille tarjoitettujen piraattituotteiden kauttakulkumaa. Kesällä tuli tekniikkien aikojen suurimmat yksittäiset takavarikot ja löysi myös ensimmäiset suomalaisten merkkivaatteiden väärennökset.

Noin 80 prosenttia Suomessa tavatuista piraattituotteista on osoitettu Venäjälle, mutta samalla Suomessa myytävien jäljitelmien määrä kasvaa. Suomalaisista merkeistä on laittomasti kopioitu esimerkiksi muumihahmoja, Fazerin vihreitä kuulia ja Fiskarsin saksia. Piraattituotteita on myös huipputekniikan aloilla. (SS)

Naiset pääsevät kaivostyöhön

Suomen työturvallisuuslaista on poistettu viimeinen naisia koskeva erityiskiello. Nyt kaivostyö on sallittu myös naisille. Kaivostyö tai muu vastaava maanalainen työ on ollut kielletty naisilta 60 vuotta. Tosin naiset ovat saaneet hoitaa esimerkiksi terveydenhoidollisia tai hallinnollisia tehtäviä poikkeustapauksissa myös maan alla. (SS)

Kuivaa heinää tuodaan ulkomailta

Kuivaheinästä saatiin koko maassa huono sato. Kun vielä viljan olkikin pääsi pilaantumaan sateiden vuoksi, joudutaan heinää tuomaan eläinten rehuksi ulkomailta.

Agronomi Soile Hänninen Farma-Maaseutokeskuksesta kertoo, ettei kuivaheinäsato ole kokenut näin täydellistä katoa vuosiin. Yleensä edes jossakin maakunnassa on onnistuttu saamaan heinää talteen.

Ainakin ratsastustalleihin ja ravihevosille ostetaan heinää ulkomailta, sillä hevonen on herkkä eikä voi syödä homeen vioittamaa rehua. Hyvinäkin vuosina heinää on tuotu ulkomailta konttitavarana, jos sitä on saatu halvalla. (STT)

Kansa nihkeä julkisehdokkaille

Selvä enemmistö suomalaisista karastaa eduskunta-vaaleihin lähtevä julkisehdokkaita. Aamulehden teettämässä kyselyssä kahdeksan kymmenestä haastatellusta sanoi, ettei edes harkitse äänestävänsä julkista ensi kevään vaaleissa.

Suurin osa haastatelluista oli lisäksi sitä mieltä, että julkisehdokkaita ei pitäisi olla listoilla ollenkaan. Kolme neljäsosaa haastatelluista katsoi, että julkiset vievät politiikalta uskottavuuden. (MTV3)

Arafat Suomeen

Suomen ja palestiinalaisten presidentit tapaavat toisensa perjantaina, kun palestiinalaisten presidentti Jasser Arafat saapuu Suomeen.

Arafat tapaa lyhyesti presidentti Martti Ahtisaaren, joka käy Helsingissä heti Moskovan matkansa jälkeen. Presidentin kansliasta kerrotaan, että Suomelta kysyttiin tapaamismahdollisuutta hyvin lyhyellä varoitustajalla.

Palestiinalaisten presidenttiä kiinnostaa ennen muuta, miten Suomi voi edistää Lähi-idän rauhankehitystä, kun Suomesta tulee EU:n puheenjohtajamaa. (MTV3)

Jonna Kauppilasta Miss Skandinavia

Miss Suomi Jonna Kauppila kruunattiin myös Pohjoismaiden kauneimmaksi viikonloppulla Ikaalisten kylpylässä järjestetyssä Miss Skandinavia -kilpailussa.

Ensimmäiseksi perintöprinsessaksi valittiin Suomen Mandi Malek. (STT)

Exchange rate

September 30, 1998

1 Finnish mark = US \$ 1.967
1 US \$ = 5.0841 FIM

Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of 81 million minimum.

Nimipäivät

Lokakuun 7 p., Pirkko, Pirjo,
Piritta, Pirtta, Birgitta
Lokakuun 8 p., Hilja
Lokakuun 9 p., Ilona
Lokakuun 10 p., Aleksis,

Aleksis
Aleksis Kiven pelvä
suomalaisen kirjallisuuden p.
Lokakuun 11 p., Otso, Ohto
Lokakuun 12 p., Aarre, Aarto
Lokakuun 13 p., Taina,
Tanja, Taija
Lokakuun 14 p., Elsa, Else,

Elsi
Lokakuun 15 p., Helvi, Heta
Lokakuun 16 p., Sirkka,

Sirkku
Lokakuun 17 p., Saini, Saana
Lokakuun 18 p., Satu, Säde
Lokakuun 19 p., Uljas
Lokakuun 20 p., Kauno,

Kasper

Suomen uutisia

Presidentti Ahtisaari:

Suunnitelma EU:n pohjoisen politiikaksi

Presidentti Martti Ahtisaari toivoo Eurooppa-neuvostolta päätöstä käytännön toimintasuunnitelman valmisteleminen EU:n pohjoisten alueiden politiikaksi. EU:n komissio valmistelee parhaillaan raporttia pohjoisesta ulottuvuudesta joulukuussa kokoontuvalle Eurooppa-neuvostolle.

"Tavoitteeseen kuuluu elintasoerojen kaventaminen, lähi-alueen ongelmien ratkaiseminen ja niiden kriiseiksi puhkeamisen ehkäiseminen", sanoi Ahtisaari puhuessaan Lapin läänin 60-vuotisjuhlassa Rovaniemellä tällä viikolla. Presidentti totesi, että pohjoisessa ulottuvuudessa EU ottaa koko pohjoisen alueen tarkasteluun kokonaisuutena, jossa avainasemassa on EU:n suhde Venäjään.

"On unionin etujen mukaista tehostaa Barents-yhteistyötä ja toimintaansa arktisilla alueilla." Kahdenväliset yhteistyöohjelmat ja yhteispohjoismainen lähialue toiminta ovat tärkeitä konkreettisia panoksia pohjoisessa ulottuvuudessa. Ahtisaaren mukaan pohjoisen ulottuvuuden idea ei voi elää, ellei se tunnu tavallisen ihmisen jokapäiväisessä elämässä.

"Keskeinen tavoite on kansalaisten turvallisuuden takaaminen. Kyse on rikollisuuden ja ympäristöuhkien torjumisesta, mutta ennen kaikkea sosiaalisesta turvallisuudesta. (MTV3)

Professori Juhani Suomi:

Kekkonen harkitsi eroa 1972

Presidentti Urho Kekkonen olisi pyytänyt eroa tasavallan presidentin tehtävistä jo 1970-luvun alkupuolella, jos lääkärin olisivat hänelle sitä suositelleet. Professori Juhani Suomen runsaan viikon kuluttua julkaistavan kirjan mukaan Kekkonen säikähti muistikatkoksiaan jo syksyllä 1972 niin paljon, että tiedusteli lääkäreiltään, pitäisikö hänen jättää presidentin tehtävät.

Kekkonen henkilölääkärin Pentti Halonen ja Erkki Kivalo eivät kuitenkaan nähneet syytä eroon. He määräisivät presidentille lisää lepoa. Kekkonen erosi vasta yhdeksän vuotta myöhemmin.

Professori Suomi kertoo Kekkonen horjuvaa terveydentilaa käsittelevistä muistilpanoista Väli-Suomen sanomalehtien Sunnuntaisuomalaisen haastattelussa. Suomen mukaan Kekkonen noudatti tunnontarkasti lääkäreidensä ohjeita ja turvautui heihin joskus liiankin herkästi.

Professorin mielestä Halosen ja Kivalon epävirallinen asema presidentin lääkäreinä ja valtuuksien puuttuminen aiheutti vakavia ongelmia ja sekaannuksia. He eivät edes riittävästi informoineet toisiaan presidentin terveydentilasta. Suomi esittää tämän historian perusteella, että valtionpäämiehen lääkärin asema virallistettaisiin.

Juhani Suomen Kekkonen-elämäkerran seitsemäs osa Lien-nytyksen Akanvirrassa julkistetaan lokakuun 12.päivä. (STT)

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1998: \$21,062.50

Helen Waananen Smithin muistolle

Ellen Jaakkola Waananen

Mountain View, CA \$100.00

(Korjaus: Viime viikolla ilmoitimme virheellisen summan tämän lahjoituksen yhteydessä)

Heimo Rahnaston muistolle

Elna Carlson, Lake Worth, FL \$10.00

Helen Waananen Smithin muistolle

Stella Linna, Maynard, MA \$25.00

Aune Wehter Koestlerin muistolle

Sylvia Bjornholm, Quincy, MA \$25.00

Aili Bjornholm Stylinin muistolle

Sylvia Bjornholm, Quincy, MA \$25.00

Wilho Laaksosen muistolle

Helen Heimo

Paul & Norma Niemi \$20.00

Helen Harvi, Houston, TX \$3.00

Yrjö Kainu, Lantana, FL \$7.00

Kiitos lahjoittajille!

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905

(USPS 454-580)

Periodicals postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the last week of July, the first week of August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.

POSTMASTER: Send address changes to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR

Marita Cauthen

BUSINESS MANAGER

Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY

Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.

Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.
(other times by appointment)

TELEPHONE: 978-343-3822

FAX: 978-343-8147

e-mail: raivaaja@net1plus.com

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00; 3 mo. - \$16.00

OUTSIDE USA: 12 mo. - \$33.00; 6 mo. - \$25.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge the part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within two weeks of publication. Credits made only for the first insertion.

Aura seura rakentaa siltoja, ei seiniä

ANJA LAURILA
VOLUNTOWN, CT

Aura seuran kaksipäiväiset 75-vuotisjuhlat jäivät mieleen lämmehenkisenä ja iloisena tapahtumana. Lapset ja nuoret toivat juhliin reipasta me-
noa, jota ei näinä päivinä enää usein nähdä.

Lauantaitan monipuolinen musiikki-ilta oli yleisön mieleen. Ohjelmassa oli sekä paikallisia että vieraillevia kyy-
kyjä. Illan miellyttävänä juontajana toimi Aura seuran uusimpiin jäseniin kuuluva herrasmies Lars Råfeldt. Hänen puolisonsa Lillian Råfeldt sai kokoon ja harjoitti suuren lapsiryhmän, joka esitti suomalaisia tanhuleikkejä oikein kansallispuvut päällä.

Burton Jernströmin huuliharppusoolot olivat miellyttävä yllätys kaikille; että huuliharpastakin voi lähteä niin komeat äänet! Olavi Kurkon humoristinen esitys nauratti kaikenikäistä yleisöä.

Hannu ja Mark Mäkipuron orkesteri Knyte Flyte ja Hannu itse pitivät huolen illan musiikista monella tavalla.

Minna Popkinin kauniit, pehmeät laulut uuden kanteleensa säestyksellä toivat mieleen vanhanajan ohjelmiston. Se oli hieno näytös suomalaisesta kulttuurista. Myös kehittynyt laulaja Kirsti Aarnio-Gamagel tosi ohjelmaan tuttua, lämmintä tunnelmaa suomalaisilla lauluillaan.

Amerikan Uutisista toi tervehdyksen New Yorkin alue-toimittaja Mikko Rahikka sanoen mm., että hän ei ole nähnyt pitkään aikaan näin eloisaa yhdistyksen juhlaa.

Lopuksi kajautettiin yhteislaulut, jonka jälkeen tanssitiin Mark Mäkipuron orkesterin tahdissa. Mark taitaa myös suomalaista tanssimusiikkia.

Arpaonni potkaisi iloiselle mielelle monta onnellista voittajaa. Monipuolinen kahvi- ja

voileipätarjoilu teki hyvin kauppansa ravintolassa. Puolen yön jälkeen lähtivät viimeiset kotiin onnistuneesta juhlaillasta.

Seuraavana päivänä palattiin takaisin Aura haalille cocktailtilaisuuteen ja juhlapäivällisille. Salintäyteinen yleisö oli jälleen koolla välittömän seurustelun merkeissä. Tamarack Lodge teki hienon työn herkullisen juhla-aterian kanssa.

Amerikan, Suomen ja Aura seuran liput kantoivat kunniapaikoille Elina ja John Aarnio sekä Esther Jalkanen. Molemmat kasnsallislaulut kaikuivat erittäin vahvoina (Tällä kertaa ei Stars Spangled Bannerkään jäänyt yhtään heikommaksi, kuten joskus tapahtuu). Paikallisen Baptist kirkon pastori David Larsen siunasi tilaisuuden sanoen mm. Aura seuran olevan lahja tälle alueelle.

Seuran puheenjohtaja Hannu Mäkipuro tervehdi yleisöä kunnioituksen sanoin 75-vuotiaalle seuralle. Muutamia alkuperäisiä jäseniä oli mukana, mm. 97-vuotias Arvid Sjogren, Aino Williams ja Esther Jalkanen, joka oli 3 kk. vanha, kun hänen vanhempansa olivat Aura seuraa perustamassa vuonna 1923.

Aino Williams kertoi seuran menneisyydestä "tunteita, mielipiteitä ja muistelmia" kuten hän itse sanoi. Aino kertoi monia mielenkiintoisia ja uusiakin asioita seuran historiasta. Moni ei varmaan tiennyt, että seuran nimi oli alkujaan Pyrintö.

Alkuvuosina oli mitä moninaisinta toimintaa seuran talolla ja lapset ovat aina olleet tervetulleita sinne. Vuonna 1980 tuli tuhosi talon ja se rakennettiin entistä ehommaksi Mauri Mantilan johdolla. Monen alan miehet ja naiset tulivat apuun ja niin nähtiin kuinka yhteistyö on voimaa.

Aino lopetti puheensa sanomalla, että me mieluummin

rakennamme siltoja kuin seiniä, tarkoittaen Aura seuran sopuisaa asennetta ympäristönsä.

Anja Mällinen kertoi myöhemmin, että Aura seuralla ei ollut omaa kaivoa vielä 60-luvulla, mutta silloin pitkäaikainen jäsen Annie Wilson keräsi rahaa pitäen Suomirannalla piknekkä ja kahviaisia ja niin rakennettiin oma kaivo, joka on vieläkin toiminnassa.

Monien seurojen ja lehtien edustajat, poliitikot ja yksityiset henkilöt toivat onnitte-
lutervehdyksiä juhlaan ja toimihenkilöt huomioitiin.

Yli 21 vuotta kunniaakonsulin virassa toiminut paikallinen lakimies Carl D. Anderson sanoi tervehdyksessään Aura seuran olleen kuin suuri perhe. Kaija Kalervo Floridasta toi Kerhotalon onnitte-
lut. Raivaaja-lehden toimittaja Marita Cauthenin tervehdyksen teema oli "Lykkyä tykö".

Monet muut onnittelijat jatkoivat toivoen seuralle vielä lisää vuosia, kuten vanhin jäsen Arvid Sjogren, joka innolla kertoi vuosistaan Aura seuran toiminnassa.

Hannu Mäkipuron lopputervehdys toi juhlimielin vielä

syvällisemmän tunteen. Hannu on ollut kuusi vuotta seuran puheenjohtajana. Hän sanoi siellä olleen aina ystävällisen ja lämpimän tunnelman, josta hän on ollut seuran työssä kiitollinen.

Finnairin Suomi-matkan avonnassa voittajaksi tuli Harry Manner, joka myös maalasi

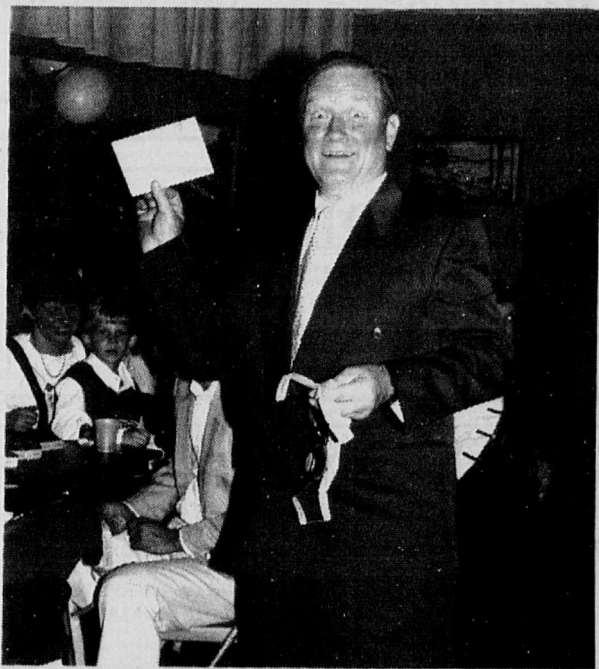
juhlassa huutokaupatun taulun. Sen sai Kaija Kalervo Floridasta, mutta hän lahjoitti sen takaisin Aura seuralle.

Juhlaa jatkettiin tanssimalla Dennis Andersonin, Bert Strömholmin ja Henry Nyströmin soittaessa. Juhlien jälkikäut ovat olleet vain kiitosta täynnä.

Aura Hall (tai haali) lippulolstossa.

Kaikki kuvat: Karla Tate

Finnairin Suomi-matkan voittanut Harry Manner.

Aura seuran aktivistipariskunta, Ella ja Hannu Mäkipuro.

Aura seuran presidentti Hannu Mäkipuro tervehdiijuhlaivierailta, Birger Hurme (vas.) ja Jyri Kokk.

Kuolleita

E. Lillian Holmes

ASHBURNHAM, MA - E. Lillian (Aho) Holmes, 79, 103 Fitchburg Rd., ja 4355 East Gatewood Rd., Phoenix, AZ, kuoli syysk. 28, 1998 Paradise Valley sairaalassa Phoenixissa lyhyen sairauden murtamana. Hän oli 1972 kuolleen Alfred H. Holmesin leski.

Hän oli syntynyt maalisk. 8, 1919 Ashburnhamissa Michael ja Emmi (Wainiopää) Ahon tyttärenä ja oli asunut suurimman osan elämästään paikkakunnalla.

Päästyään Cushing Academy 1937 hän jatkoi opintojaan Becker Collegessa Worcesterissa. Hän oli työskennellyt useita vuosia Foster Grant Co:n palveluksessa Leominsterissä.

Kaipaamaan jäi tytär Susan E. Lapointe, Phoenix, AZ; ja poika Alfred M. Holmes, Worcester.

Sawyer-Miller Masciarelli Funeral Home, 129 Elm St., Fitchburg toimitti hautauksen Dublin Town hautausmaahan Dublin, NH:ssä.

Valma Räsänen

FITCHBURG, MA - Valma (Laasanen) Räsänen, 82, 138 Marshall St., kuoli syysk. 26, 1998 Keystone Nursing Center hoitokodissa Leominsterissä sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt elok. 24, 1916 Gardnerissa Mr. ja Mrs. William Laasanen tyttärenä ja oli asunut suurimman osan elämästään Fitchburgissa. Hän oli päässyt Cushing Academystä 1934.

Edesmennyt oli työskennellyt useita vuosia sihteerinä entisen Barkley & Dexter Inc. firman palveluksessa ennen eläkkeelle jäämistä.

Kaipaamaan jäi puoliso Ollie K. Räsänen; kolme poikaa, Eric Räsänen, Centerville, VA, Matthew Räsänen, North Hadley ja Andrew Räsänen, San Francisco, CA; ja kaksi lastenlasta.

Edesmennyt lahjoitti ruumiinsa University of Massachusetts Medical Center'n lääketieteellisiin tutkimuksiin.

Aira Ailio Hedman

WOODBURN, OR - Aira (Ailio) Hedman, 86, kuoli syysk. 25, 1998 keuhkokuumeeseen.

Hän oli syntynyt jouluk. 25, 1911 Tampereella Suomessa Elin Emelina (Kalendar) ja Emil Ailio Dahlmanin tyttärenä. Yhdysvaltoihin hän saapui 1939 työskenneläkseen New Yorkin maailmannäyttelyn Suomen paviljongissa. Toisen maailmansodan sytyttyä hän ei voinut palata kotimaahan.

Edesmennyt avioliitui Reino (Ray) Hedmanin kanssa kesäkuun 23, 1943. Pariskunta oli aktiivisesti mukana New York Cityn Fifth Ave. Finn Hallin (127th St. & Fifth Avenue) näytelmäkerhossa.

Heillä ei ollut lapsia. Rayn kuoltua 1968 Bethel, CT:ssä edesmennyt palasi Suomeen, viettäen talvikuukaudet Espanjalle kuuluvien Baleaari-saarten suomalaisyhdyskunnassa. Kun hänen siskonsa Aune jäi leskeksi, hän palasi Yhdysvaltoihin ja asui Senior Estatea eläkeläisyhteisössä Woodburnissa.

Kaipaamaan jäi siskonpoika Nilo Koponen ja tämän puoliso Joan, Fairbanks, AK; siskonpojan lapset perheineen, Karjala Koponen, VT, Sanni Epstein, Ontario, Kanada, Chena Newman, Heather ja Alex Koponen; veljenlapset perheineen, Martti Ailio ja Jari Ailio Suomessa sekä Timo Ailio Ruotsissa.

Sisko Aune Koponen kuoli 1974, veli Jorma Ailio 1970 Suomessa.

Vainajan tuhkat liittyivät puolisonsa Rayn tuhkiin Bethelissä (CT).

Vera Vuorimiehen muistolle

Syyskuun 21. päivä tuli Suomesta soitto, joka toi tiedon Vera Vuorimiehen kuolemasta.

Vera teki päivittäin kävelyretkiä. Kun Veraa ei pyhänä näkynyt tutulla tiellä, alkoivat naapurit tiedustella, menivät asuntoon sisälle ja löysivät Veran lattialta kuolleen. Vera oli saavuttanut määränsä pää.

Vera Vuorimies oli Forssasta, syntynyt 1905 ja siellä hän kuoli. Vera tuli nuorena Kanadaan, asui monia vuosia Montrealissa. Siellä hän avioitui. Avioliitto ei kestänyt kauaa aikaa, Montrealista Vera tuli New Yorkiin ja työskenteli täällä yli 30 vuoden ajan. Tultuaan eläkeikään Vera lähti monien muiden ikäistensä kanssa Suomeen asumaan.

Hänen New Yorkin kaipausta ei koskaan häipynyt. Hän kävi monta kertaa muuttonsa jälkeen New Yorkissa ja Floridassa. Viimeinen vierailu oli 1989. Silloin hän viipyi täällä peräti 6 viikkoa ja nautti olostaan. Eläkeaikansa alkupuolella hän matkusti useita kertoja ympäri Eurooppaa.

Vera osallistui New Yorkin aikanaan New Yorkin suomalaisen naisvoimisteluseuran toimintaan. New Yorkin Betanian seurakunta oli Veran hengellinen koti. Hän kävi myös Manhattanin Suomalaisen seurakunnan tilaisuuksissa silloin, kun oli jotain erikoista ohjelmaa.

Vera oli lukenut paljon, erittäin valveutunut ihminen. Hänellä oli valtava yleistieto.

Vera piti kaikkina Suomessa asuneinaan vuosina yhteyttä

ystäviinsä New Yorkissa sekä kautta Yhdysvaltojen ja Kanadan. Ihmissuhteet olivat Veralle tärkeitä.

Veralla oli hyvä terveys. Itsenäisenä hän pysyi loppuun asti. Hän hoiti taloutensa itse, ei ollut mitään ulkopuolista apua. Viimeisessä kirjeessään hän tosin kirjoitti: "Näkö ja kuulo on huono. En voi mennä yleisön joukkoon enää." Muisti tosin pysyi kirkkaana loppuun asti. Kauan sai Vera aistinsa pitää.

Me Veran ystävät tällä puolen Atlantia tuleamme kaipaamaan häntä kauan. Hyvä tieto on Psalmi 16:6 värssyssä: "Arpa lankei minulle ihanasta maasta ja kaunis on minun perintöni."

VIENO WILLIAMS
Brooklyn, NY

Mauno Koivisto: Varjelus on ollut päällämme

Presidentti Mauno Koivisto tilittää herkimpiä lapsuuden ja nuoruuden tuntejaan sekä sotakokemuksiaan juuri julkaistussa kirjassaan Koulussa ja sodassa.

Koivisto sanoi kirjan julkistamistilaisuudessa, että hänellä on usein ollut "hyvin voimakkaana se tuntemus, että jonkunlainen varjelus on ollut minun päälläni ja meidän päällämme".

Koivisto määritteli itsensä Katajanokan Kasinon Kenraalin salissa pidetyssä julkistamistilaisuudessa protestanttiseksi kristityksi. (STT)

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 860-774-3284

Central Village, Conn.
Tel. 860-564-2147

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.

Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

Deware Family Funeral Homes

Serving All Faiths & Nationalities

Deware Funeral Home
Wollaston Chapel
576 Hancock Street
Quincy, MA 02170

Hannel Funeral Home
Hannel Chapel
86 Copeland Street
W. Quincy, MA 02169

Directors

Scott Deware Donald McCarthy
(617) 472-1137

Affordability Plus Service

Advanced Planning • Cremation Service Available

Services Rendered To Any Distance

Affiliated with the J.S. Waterman - Waring Funeral Homes

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street
Fitchburg, MA 01420
(978) 342-3635

John A. Bosk, Sr. John A. Bosk, Jr.
Donald G. Dufault
Registered Directors

MEMBERS OF LOCAL AND INTERNATIONAL
ASSOCIATIONS TO SERVE YOU WORLD WIDE.

LOCAL MEMBER CREMATION ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

PRE-PLANNING AVAILABLE TO SUIT EVERY NEED FUNDED THROUGH:

• BANK TRUSTS • LIFE INSURANCE
• ASSOCIATION CANADO-AMERICAINE • ACA INSURANCE

AT-NEED SERVICES • CHURCH • CHAPEL • CEMETERY • RESIDENCE

SERVING ALL FAITHS

Ashburnham Funeral Chapel

33 R. Main Street
Ashburnham, MA
(978) 827-5700

Robert H. Auchmoody Funeral Homes, Inc.

Poughkeepsie, NY
452-1680

Hopewell Junction, NY
221-9234

Fishkill, NY
896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Sawyer-Miller-Masciarelli

Funeral Homes, Incorporated

129 Elm Street • 123 Main Street • 3 Massachusetts Ave.

Fitchburg

Westminster

Lunenburg

Directors:

Henry J. Masciarelli

John F. Masciarelli

Michael D. Masciarelli

Ina A. Davidson-Carey

978-345-6778

Fax 978-345-5886

Also Serving Ashby, Ashburnham, Hubbardston

and Princeton

Massachusetts
Funeral
Trust

MFA
Massachusetts Funeral Directors Association

FORE
THOUGHT

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 978-632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. 603-863-2113
42 Main St., Newport, NH

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER

Monumental Works

DAVID J. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. 207-743-2673

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave., Fitchburg, MA
Puh. 978-343-7137

Ystävällinen palvelu

PYSÄKÖINTITILAT

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

Palvelien Norwoodia ja
ympäristöä

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 781-762-1509

Suomen vanhin 111-vuotias

Suomen vanhin asukas Maija Rothovius täytti 2. lokakuuta 111 vuotta. Virallisten tilastojen valossa hän on myös kaikkien aikojen vanhin suomalainen. Rothovius asuu edelleen lähiomaistensa hoidossa Ikaalissa.

Maija Rothovius on syntynyt Ikaalissa toinen lokakuuta 1887, jolloin valtakuntaa hallitsi Aleksanteri III, Venäjän tsaari ja Suomen suuriruhtinas. Merkkipäivää Suomen vanhin juhli perhepiirissä.

(STT)

Seurakunnat

Fitchburg, MA

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radioharrastus HYVÄT UUTiset lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM am 1280, Fitchburg, klo 8:45.

Lokakuun kokoukset sunnuntaisin klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkossa.

Tiedusteluja seurakunnan toiminnasta voi tehdä soittamalla numeroon 343-9659. Myös niitä, jotka tarvitsevat kyytiä seurakunnan tilaisuuksiin, pyydetään ottamaan yhteys ylläolevan numeron avulla.

Suomenkielinen radio-ohjelma sunnuntaisin klo 4 i.p. asemalta 1200 am lähetetään kuuteen osavaltioon: Massachusetts, Maine, New Hampshire, Vermont, Connecticut ja Rhode Island.

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Lasten ja aikuisten pyhäkoulu klo 11:00.

Kuoro tiistaisin klo 6:45 ill. Hartaustilaisuus keskiviikkoisin klo 2:00 i.p.

Kirpputori ja talvivaatteiden myyjäiset lauantaina, lokak. 17. p:nä klo 9:00 aam. - 1:00 i.p. Lisätietoja: Joyce 345-4643.

Tri Kaarina Ham puhuu Naisten ystävyyspiirin kokouksessa lokak. 22. p:nä klo 7:00 ill.

Lauantaina, lokak. 24. p:nä klo 9:00 aam. - 3:00 i.p. joulumyyjäiset. Pannukakua, pullaa ja kahvia.

Messiah Lutheran seurakunta

Perjantaina, lokak. 9. p:nä klo 2:00 i.p. suomenkielisten naisten raamattutunti.

Sunnuntaisin englanninkielinen jumalanpalvelus klo 9:45 aam. klo 10:45 - 11:15 seurustelua ja virvokkeita. Klo 11:15 - 12:00 pyhäkoulu ja aikuisten raamattutunti.

New Ipswich, NH

Suomenkielinen jumalanpalvelus Apostolic Lutheran kirkossa Goen Roadilla kuu-kauden neljäntenä sunnuntaina klo 3:00 iltapäivällä.

From the desk of Stig Häggblom:

Eräänä syyskuusena päivänä 1945 täytti Viljo Heino Turun Urheilupuiston katsomot samalla tavalla kuin Paavo Nurmi oli tehnyt 1930-luvulla valmistautuessaan Los Angelesin olympiamaratoniin, josta tulisi - näin ajateltiin - Nurmen olympiajäähyväiset.

Heino poisti kyseisenä päivänä luetteloista Paavo Nurmen viimeiset maailmanennätykset 20,000 metrillä sekä tunnin juoksussa. Usko suomalaisen juoksu-urheiluun oli tuona päivänä hyvin vahva eikä Viljo Heino milloinkaan pettänyt häneen asetettuja toiveita.

"Kolmen Kannaksen Koukkaaja" oli viime sodan aikana myös Viljo Heino, joka asui Karhulassa ja edusti juoksijana Karhulan Katajaisia, minkä seuran puheenjohtajana hän oli kuollessaan syyskuun 14. päivänä. Hän oli tullut työn hakuun Karhulaan 30-luvun lopulla, juoksijana ja Berliinin kisojen suomalaismenestyksen innostamana.

Rintamaoloissa, lähes 30-vuotiaana Heino pystyi harjoittamaan itseään kurittaen niin, että urheiluvaikutukset Karhumäen ja Äänilinnan kilpailuissa saivat vastakalkua Ruotsissa sekä sotaa käyvässä Euroopassa. Kansallisten intressien mukaisesti päämajan määräyksestä Heino sai siirron kotirintamalle, missä harjoitusmahdollisuudet katsottiin paremmiksi.

Viljo Heino lunasti toiveet. Sodan vielä riehussa hän pystyi lyömään Taisto Mäen nimissä olleen 10,000 metrin maailmanennätyksen.

Aselevon aikana tuli Ruotsista kutsu tulla rauhanomaisissa oloissa kohtaamaan ennätyksiä niittäneitä Arne Andersonia ja Gunder Häggä. Heino osallistui neljään juoksuun ja sotaan kyllästyneet kotimaan kansalaiset imivät itseensä juoksujen tulokset.

Suurin tapahtuma oli Göteborgin juoksu 5,000 m:llä, missä Heino kukisti Arne Andersonin huippuajalla (kolmas maailmassa Häggin ja Mäen jälkeen). Hägg puolestaan sai kutsun Suomen mestaruuskilpailuihin Helsingin tulevalle olympiastadionille, missä hän kukisti Heino tiukassa juoksussa samalla matkalla, ajat 14.24,4 ja 14.24,8.

Sota oli nyt Suomen osalta päättynyt ja oli aika siirtyä jälleenrakennuskauten. Viljo Heino siirtyi tähän kauteen urheilijana.

Vuonna 1946 tuli kutsu Euroopan yleisurheilun mestaruuskilpailuihin, jotka järjestettiin Oslen Bislet-stadionilla. Urho Kekkonen johdatti viimeistä kertaa urheiluliiton puheenjohtajana joukko-

ja. Ruotsin voittaessa 11 mestaruutta pääsi Suomi neljään, mikä oli sotaa käyneeltä maalta loistava saavutus.

Viljo Heino on kuollut syyskuun 14, 1998 Suomessa. Hän eli 84-vuotiaaksi ja hänet on haudattu kotikuntansa Iitin multtiin. Viljo Heino oli 40-luvulla sitä mitä Paavo Nurmi ja Ville Ritola olivat 20-luvulla. Hän oli loistava kansainvälinen juoksija, joka kehitti lahjojaan asemasodan aikana vuosina 1942 ja 1943 Aunuksen Karjalassa, Syvärin rintamalla.

Viljo Heino voitti 10,000 m Helge Perälän pystyessä valloittamaan toinen sija. Mikko Hietanen tuli samaan aikaan maratonvoittajana stadionille. Euroopan mestareita olivat niin ikään Bebbe Storskrubb 400 m aidoissa ja Valle Rautio kolmiloikassa.

Heino oli myös mukana 5,000 m loppukilpailussa, missä tuli neljäs sija. Vähemmän huomiota sai silloin tämän juoksun viidenneksi tullut juoksija. Hän oli Emil Zatopek.

Plan oli aika ryhtyä valmistautumaan Lontoon vuoden 1948 olympiakisoihin. Viljo Heino oli ilomielin mukana tässä suomalaisrintamassa.

Maailmanennätyksen haltijana (10,000 m) Heinolla ei ollut paineita. Hän oli iloinen poika, mutta kisojen alla, kun oli kuusi viikkoa aikaa kymmen finaali-juoksuun Wembleyn stadionilla, harjoittellessaan "Havaijin metsässä" Kotkan ja Haminan välimaastossa Viljo Heino astui voimakkaasti kantaan, joka va-

Viljo Heino

hingoitti hänen toisen jälkäteränsä. Harjoittelu loppui siihen ja seuraavana päivänä jalka leikattiin Kotkan sairaalassa.

Leikkaus meni hyvin, mutta määrätty lepo ei ollut Heino mieleen. Toisaalta jalka ei kestänyt harjoitteluakaan. Tuli vaihe, joka oli Viljo Heinoille painajainen. Hän tiesi tilanteen ja pyysi olympiajohdolta vapautusta Lontoon tehtävästä, mutta tätä ei kuunnellut Suomessa kukaan, ei varsinkaan vastuullinen Suomen kisajoukkueen johto. Viljo Heino oli titenkin lähde Lontoon!

Ja Viljo-poika alistui kohtaloon...

Seuraava näytelmä olikin sitten itse kisoissa, kun Emil Zatopek finaalin 15. kierroksella pisti lisää pölkyä pesään ja Viljo Heino loikkasi sisäradan reunalta nurmikolle. Heino keskeytti juoksunsa. Uupunut toinen jalka ei enää kestänyt.

Seuraava näytelmä oli pukuhuoneessa, kun SUL:n uusi puheenjohtaja maisteri Lauri Miettinen oli Heinoa vastassa tämän astuessa

suihkusta.

"Senkin petturi", sanoi maisteri Lauri Miettinen.

Viljo Heino kohtasi tässä tilanteessa rauhallisesti puheenjohtajansa katseen. Mitään vastaamatta hän sitten kääntyi ja palasi takaisin suihkuun viipyen siellä siihen asti kunnes Miettinen poistui. Suomi oli täydellisesti luotanut Euroopanmestariinsa, jolla oli kymmen maailmanennätys. Itse asiassa kukaan ei tiennyt Heinoa kohdanneesta epäonnesta. Siitä ei haluttu keskustellakaan.

Siitä ei ollut tietoinen lehdistöäkään, ei Radion Pekka Tiilikainen eikä Enzo Sevón.

Lontoossa oli vain yksi urheilutoimittaja, joka tiesi. Hän oli Uuden Suomen Sulo "Luuri" Laakkonen, Viljo Heino hyvä ystävä. Tämän kirjoittaja oli myös tietoinen, mutta oli silloin Helsingissä.

Zatopek voitti Lontoossa ensimmäisen olympiakultansa aikaan 29.59,6 ja hänen jälkeensä tuli Ranskan marokkolainen Alain Mimoun, 30.47,4.

jatkuu takasivulla

Kultaisen Iän Kerho

FITCHBURG, MA - Suomalainen Kultaisen Iän Kerho kokoontui syyskuun 29 p:nä, klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm Street.

Puheenjohtaja Armas Kaukoranta avasi kokouksen lausumalla kaikki tervetulleiksi. Sen jälkeen sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin. Laulettiin "America" ja "Maamme" laulut Kaukorannan johdolla.

Syntymäpäiväänsä tällä viikolla vietti Eino Berkiö, 90 vuotta. Hänelle laulettiin "Happy Birthday". Berkiö teki rahalahjoituksen kerholle, \$10.00 syntymäpäivänsä merkeissä.

Lahjoituksia kahvipöytään tekivät seuraavat: Naomi

Lohberger, Elma Groves, Barbara Kaukoranta, Bertha Laaksonen, Helen Heimo, Irene Vilakari ja Alli Kamila. Annikki ja Olavi Kurko toivat suomalaisia aikakauslehtiä.

Armas Kaukoranta puhui jos muutettaisiin kokoontumispaikkaa Finnish Centeriin Saiman Puistoon. Ensi viikolla äänestetään, mitä kerholaiset tästä ajattelevat. **Tulkaa kaikki sitten äänestämään!**

Ohjelman sitten esitteli Kaukoranta, mikä oli seuraava: Mildred Heino luki hauskoja vitsejä, ja sitten laulettiin yhdessä kauniita, tuttuja viihdelauluja.

Oli jo aika siirtyä kahvipöydän ääreen.

MILDRED HEINO

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
lokak. 10. p:nä
klo 7:30 - 11:30 ill.

Dori Wells
soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish Center at Salma Park

NORTH-END
SUBARU-MAZDA
Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911 • 1-800-548-6699
ISUZU-SUZUKI
525 John Fitch Hwy., Fitchburg
(508) 345-1011 • 1-800-345-SAVE

HUHTALA OIL CO.

198 PATRIOTS ROAD, EAST TEMPLETON

• Our own service department to our customers
• New customers always welcome
• Our third generation
CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Forgotten Hero of the Finnish Merchant Marine**

by Nils Granfors

Photos courtesy of Nils Granfors

Captain Axel Sjöblom became a legend of the Finnish Merchant Marines during World War II. He was called the "Vinhound (Greyhound) of the North Atlantic" because he was able to outsmart the German submarine fleet as he crisscrossed the North Atlantic, many times, so's, without the protection of a convoy. He succeeded in many dangerous crossings.

Captain Sjöblom was born in Kaski, Finland. As a youngster he went to sea and after spending some time on the sea he decided to attend Merchant Marine Officer's school in Åland, Finland, where he received his Mate's papers. After a few years he became a captain.

His first ship was the *Greta Thordén* of the Thordén Lines from Brändö, Finland. His next ship was the *Marisa Thordén* in 1938. These two ships had coal-fired, steam engines. From there the captain advanced to the *Matilda Thordén*, a new ship. This ship was a 7,500 horse power, seven-cylinder diesel engine cargo ship and she also carried passengers.

The first time I sailed with Captain Sjöblom was in 1938 on the *Marisa Thordén*. We

Captain Axel Sjöblom

carried lumber to France, Poland and other European ports. The lumber was used to shore up the inside of coal mines. We picked up the lumber from Oulu, Viipuri and other Finnish ports.

While at sea, my work schedule was 16 hours a day, 7 days a week, for eleven dollars a month. And I sent most of my pay home to my folks. At the time I was 16 years old.

During the 1939 Winter War in Finland I was in the service. After the war in '41, I shipped out again with Captain Sjöblom on the *Matilda Thordén*. The ship was in Linhammar, in Petsamo, Finland. This was the only Finnish seaport open to the North Atlantic at the time.

When the captain was home visiting his family in Kaski, he asked me if I'd be willing to come on the *Matilda Thordén* with him. He knew me well as I had the experience of sailing with him on the *Marisa Thordén*. He was also a very good friend of my father.

The captain recruited other sailors from my home town. Some of them were: Onni Mäntylä, Erik Linquist, Hans Lannér, Håkan Estman, John Westerlund, Per Cygnel, John Söderback and me, Nils Granfors.

We sailed from Linhammar

in March of '41. The day after we left, the Germans bombed the harbor and a German war ship took our ship near North Cape in Norway and brought us into Tromsø. They took our Finnish passengers off the ship (there were about 15 of them) and they were sent back to Finland.

The Germans then mounted machine guns on the foredeck and afterdeck of our ship and used the empty passenger cabins as hospital rooms for their wounded soldiers which were brought aboard from other German ships. Some of them were very seriously wounded. After a few weeks in Tromsø, Norway, the Germans let us continue our trip across the Atlantic.

At this time, many ships in the Finnish Merchant Fleet had been lost. Two sister ships to our ships, the *Johanna Thordén* and the *Carolina Thordén*, were lost. We salvaged two lifeboats near Iceland from ships that had been sunk.

During the trip across the stormy Atlantic we sometimes hit waves 40-50 feet high. The bad weather probably saved us from the German subs and with the cleverness of our captain we made it into Boston.

As war had started again with Russia, our ship could not return to Finland. Instead, in New York, we took on a Panamanian flag and shipped with the Moore McCormac Lines. We sailed between North and South America from New York and Baltimore carrying trucks, tractors and farm equipment to Santos, Rio de Janeiro in Brazil and to Buenos Aires, Montevideo and La Plata in Argentina. From South America we carried a cargo of copper ore and other metallic ore.

On our first trip to Montevideo and La Plata we went by the dreaded German warship the *Admiral Graf Spee*. The ship had sought sanctuary there after having been in battle with English warships. It was still smoking as we passed by. Later the Germans scuttled the ship so the English couldn't get it.

On our last trip from South America to New York, just before Christmas of '41, a German sub started to chase our ship, the *Matilda Thordén*, on the surface. We watched the sub for three days. Our ship made 17 knots full speed and the sub's speed was about the same. We zigzagged so the sub couldn't get a good sight on us. After the third day the sub gave up outside Bermuda

Nils Granfors as an American Merchant during World War II.

and we made it into New York.

On Christmas Eve of '41, as we laid for anchor in New York harbor, the U.S. Coast Guard came and took over our ship. They gave us one hour to get off the ship. Our crew was taken to Ellis Island. There were about 150 Finnish seamen that were taken from other Finnish ships there already. We were considered enemy aliens. Finland was fighting the Russians and the U.S.A. was fighting the Germans with the Russians. This made the Finnish sailors enemies of the U.S.A.

On Ellis Island there were about 600 internees of all different nationalities in one big room at a time: Germans, Chinese, Japanese, Finnish and other aliens.

The Finnish seamen stuck together and after a while we got our own room, just for the Finns. This was not a happy experience for a group of young sailors, especially when they could not speak English.

We were only given a spoon to eat with. Knives and forks were considered weapons at that time. The guards even watched us when using the bathroom. At war time no

one was trusted. The saddest day was when we saw our ship sail by with an American flag and crew on board. This broke our hearts. We felt we would never get out of this place.

After thirty days Immigration let us leave, but we had to report to them each week, and later once a month, as to what we were doing and where we were living.

Captain Sjöblom was in New York at the Thordén Lines' office. We went there to collect our pay of \$60. Not much to look forward to, to live on, but it was great to see the Captain.

Captain Sjöblom was without a doubt one of the greatest sea captains from Finland. He was very well respected. He looked after his sailors like a father. He treated all with the same respect and discipline. The men who sailed with him will never forget him.

Most of the Finnish seamen were able to get a room at a seamen's club in New York for thirty-five cents a night.

One of my friends and I found a Scandinavian restaurant in Harlem on 125th St. There we helped the owner cleanup at night after the place closed. This way we got the leftover food and a few dollars. We brought most of the food back to the sailors at the seamen's club and shared it with them, but we wouldn't let them know where we got it. This was our secret.

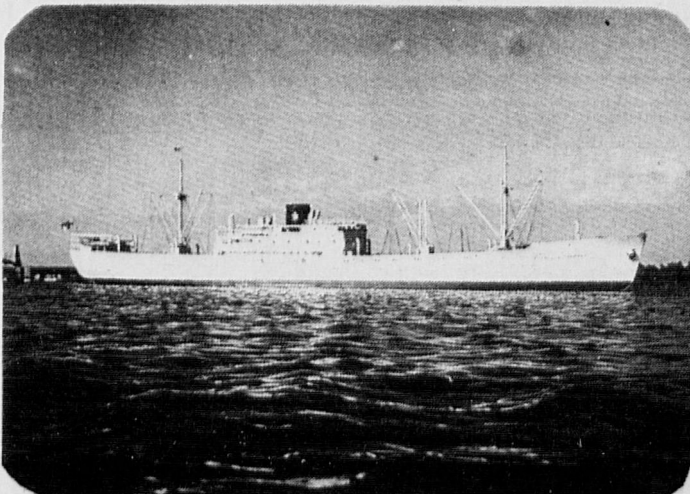
After a while most of the Finnish seamen split up for different parts of the country...West Coast, East Coast, Maine and some of us landed in Worcester and the Fitchburg area where we were welcomed by the Finns.

Some of the seamen signed on American merchant ships during the war. I also shipped out, from Boston, on the Liberty Ship *John Fairfield*. This was my first American ship. After that, I sailed on many more American ships: Liberty ships,

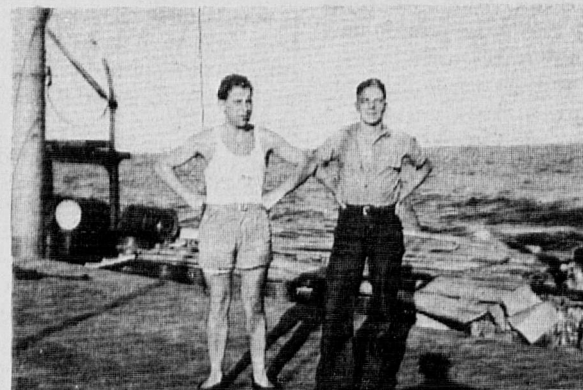
turn to **FORGOTTEN HERO** page 10

Nils Granfors, 16-years-old, 1938, with a sailor's cap on.

Matilda Thordén with Finnish flag, 1941

Onni Mäntylä, left, and Nils Granfors on the Matilda Thordén, 1941.

Finland ranks second in 'Top 10 Least-Corrupt-Countries' list

UNITED NATIONS - Transparency International, a small independent organization that has been tracking for four years how the public and international businesses view corruption worldwide, has published its largest survey to date, looking at 85 countries and ranking only one completely clean: Denmark.

The 1998 Corruption Perception Index, like its predecessors, is a "survey of surveys," using a combination of studies by risk analysis, opinion polls and research institutions to rank countries by how they are perceived. "No surveying approach is perfect," Frank Vogl, vice president of Transparency International and former World Bank official, said of the

report released last week. "At best we can get a good set of impressions."

The impressions this year are that all but three of the top 10 countries in the least-corrupt category are European - Denmark, followed by Finland, Sweden, New Zealand, Iceland, Canada, Singapore, the Netherlands, Norway and Switzerland.

At the other end of the scale, from the bottom up, are Cameroon, Paraguay, Honduras, Tanzania, Nigeria, Indonesia, Colombia, Venezuela, Ecuador, Russia and Vietnam and Kenya in a tie.

The United States falls behind most European countries and Hong Kong, tying with Austria at 17th place.

The New York Times

FAHS to Celebrate Grand Opening of Heritage Center, Archives

CANTERBURY, CT - The Finnish American Heritage Society will celebrate the grand opening of its new heritage center and archives this weekend in Canterbury.

The hall will be open for visitors on Saturday and Sunday from 9am to 4pm. During these two days, tours of the Archives and will be conducted by our Archivist Burton Jernstrom.

There will also be various displays of the Finnish-American past, including a special exhibit with items from the Imatra Hall in Brooklyn (NY). Presentations and demonstrations of Finnish folk customs, music and art, as well as local Finnish history will take place throughout the weekend; the times will be posted at the door each morning.

A dedication ceremony with ribbon-cutting for the completed archives, the exhibit room with the Imatra Foundation's permanent collection, and the lending library will take place on Saturday, October 10, at 11 a.m.

A Finnish-style lunch of soup, rye bread, coffee and pulla will be available from 11:30 a.m.-2:30 p.m. for \$5.

Saturday evening entertainment begins at 7 p.m. and will include the initial use of our new stage by the Finn Conn Players in the Finnish comedy "While the Juhannus Sauna is Warming" ("Juhannusaunan lämmitessä") by Pentti Huhtala, performed in an English translation by Eva M. Bean.

Described as "a comedy from the countryside not too long ago," the play will feature roles played by all three FAHS presidents. Hannu Mäkipuro

will play Topi, the best-liked neighbor; Jack Smiley will be Kalle, the master of the house; and Stephen Popkin, will be Erkki, bachelor son of Lyyli and Kalle.

The play will also feature Reetta Oja as Lyyli, mistress of the house; June Leiss as Elli, Eva M. Bean as Helena and Marja-Leena Huhta as Riitta, old maids whom Topi has been dating. Minna Popkin will be Kati.

The play is directed by Ruth Rautio, long-time veteran of play productions at our hall.

Refreshments will be served, and a dance is to follow, with music by Hannu Mäkipuro and Mark Mäkipuro and his band Knyte Flyte.

The tickets to the Saturday night entertainment are available at the door for \$7 and will include the program, dance and refreshments.

The Sunday schedule includes a 12 o'clock noon rededication of the World War II memorial site.

A Finnish-style lunch will be available from 12:30 p.m.-2:30 p.m. for \$5, and the play will be performed again on Sunday at 3 p.m.

Tickets to this matinee performance will be by free-will donation, but seating is limited, so please call ahead of time for reservations.

Monday afternoon will be a free dedication and awards banquet open only to FAHS members and building fund donors.

Due to limited seating capacity at the Saturday evening program and on Monday, please place your reservations by contacting Mr. Roy Rautio

turn to HERITAGE CENTER page 10

News from Finland

Kekkonen thought of retiring earlier?

The late Finnish president Urho Kekkonen thought of resigning that office early in the 1970s. Juhani Suomi, who is writing the serial biography of Kekkonen, states that Kekkonen suffered from lapses of memory from the year 1972.

Suomi related the matter in an interview published in the newspaper *Väli-Suomi* on Sunday. Kekkonen's notes show, says Suomi, that he would have resigned the office if his physicians had recommended this to him.

The unexpected lapses began at a time when Kekkonen was burdened by matters such as the arrangements for the Helsinki Conference on Security and Cooperation in Europe (held 1975) and decisions on the European Economic Community (EEC).

Kekkonen noticed one day that he was unable, unexpectedly, to understand what he was reading in a newspaper. But his doctors, Pentti Halonen and Erkki Kivalo, did not consider the problem to be serious. The statement by those professors reassured Kekkonen and he stayed on in office. He did not resign until nine years later.

This seventh part in the series is called *Lien-nytyksen akanvirrassa* (Backwater to Detente) and is to be published on October 12. (HS)

President's health should be disclosed once a year?

Jukka Suihkonen, the personal physician to Martti Ahtisaari, present Finnish president, favors the proposition that the position of such physicians should be given official status. He says that it is right that the health of the president should be a matter for public and proper discussion.

"There is rather too much chatter now about the president's knees. Knees are not significant," he says. Is the president's health talked about in public too much now?

"It is reasonable that the nation should be informed once a year about the president's state of health," Suihkonen says. (IS)

Peace activists released

Two Finnish peace activists who had been imprisoned in Scotland were set free last week. The two women had been detained in Cornton Vale during investigations.

Young peace activists Hanna Järvinen and Katari Silvonen took part late in August in the non-violent Ploughshares campaign (*Aurantakojakampanja*). The campaign was aimed at stripping weapons from British Trident submarines. Silvonen succeeded along with a Dutch comrade in swimming to the naval base at Faslane on the Clyde. They got to within a few meters of a sub. (HS)

YLE losing money

The Finnish Broadcasting Company, YLE, owned by parliament, will be posting a heavy loss this calendar year. Its latest report, for the months of January through August, indicates a loss of 88 million markka for this year as against a profit of 50 million markka last year.

Most of the company's troubles originate internally but there are external factors too. In January-August its revenues fell by almost one half of one per cent while its costs grew by over eight percent.

The company has 4,700 employees including five hundred on fixed term contracts. (HS)

Finnish win at Prix Italia festival

Well done, Joe Davidow. He and dancer-choreographer Jorma Uotinen recently won first prize at the Prix Italia festival for their experimental short television film, *The Man Who Never Was*.

Davidow wrote, directed and composed the music for the film, which is inspired by the life and work of the Portuguese poet Fernando Pessoa. Jorma Uotinen, Finland's best known male dancer, designed the choreography and appears in the film as various aspects of Pessoa's personality.

The prize-winning film was produced by the Finnish Broadcasting Company's TV1 and Kino-production Clas Olsson.

Joe Brady for Virtual Finland

Alho not to be impeached

Arja Alho (SDP), the Finnish former second minister of finance (responsible for taxation affairs), will not go for impeachment over the Sundqvist case. In the debate on the case last week, parliament saw no reason to demur from a statement of opinion by its constitutional affairs committee that the matter be allowed to lapse.

Alho's conduct did, however, come under further criticism. Ville Itälä of the Conservative Party, who chairs the committee, declared several times that although her conduct had not exceeded the high threshold set for violation of the law on ministerial responsibility, her conduct had been careless and wilful. (HS)

Finn favor EMU

A clear majority of the nation favor Finnish accession to the European Union's prospective economic and monetary union EMU, which is scheduled to be introduced at the beginning of next year.

An opinion poll by Taloustutkimus shows that 53 percent of the nation are for accession while 31 percent are against it and 15 percent said they were unable to state an opinion. The poll was ordered by the European Finland society Eurooppalainen Suomi.

The figures from the September poll are clearly more favorable towards membership than those when the decision to join was made, the percentage for and the percentage against being then roughly equal. (HS)

Rehn not interest in ceremonial presidency

Finland's most prominent woman politician, Elisabeth Rehn (Swedish People's Party), said recently that she would not run for president again if parliament goes ahead with plans to curtail presidential powers.

Rehn leads in all opinion polls as Finns' favorite presidential candidate, well ahead of President Martti Ahtisaari, whose term ends in 2000.

"Do Finns really want a president, who goes around and cuts ribbons?" she asked rhetorically at a news conference promoting her just-published memoirs.

She did not rule out running for the post, but said she wanted to focus on her peace-making efforts in Bosnia despite her frustration at the West's confused approach to the problem.

Rehn, a former defense minister and currently UN envoy to Bosnia, surprised Finland's political establishment in 1994 when as an underdog she nearly beat Ahtisaari to the presidency. (STT)

Northeast USA

**Historical committee
now network;
next meeting Oct. 24**

The next regular meeting of the Northeast Finn. Am. Historical Network will be held on October 24th at 11 a.m.

This meeting will again be held at the Kaleva Civic Association hall on Fort Pond in Littleton (MA)..

The final wrap-up of FinnFest USA '98 plus the organization's future activities will be discussed.

As we are no longer a committee of FinnFest USA '98, the group voted to change our name. We were known as NeFAHC using the last word committee. Now we will use NeFAHN placing the word Network at the end.

If you are interested in Finnish American history you belong with us. Please come to our meeting.

Burton Jernström

Troy, NH

Finnish festival day planned

The Troy (NH) Historical Society and Marlborough (NH) Historical Society will be presenting a program on Sunday afternoon, November 8, from 1-4 p.m. at the Troy Elementary School Gymnasium. It will be a time to reflect on the past and celebrate the history and culture of the Finnish residents.

The first hour will be a time to view exhibits, slides and films. The second hour will be oral and musical presentations. The final hour there will be coffee and refreshments and music recreating a "Finnish Hop." The public is invited and admission is free.

It has been some time since there was a Finnish gathering in either of these communities. The last social enclave many remember as the "Dort St Church" disbanded many years ago. But our heritage has much to remember.

Both communities had Finn Halls and temperance societies. The Finns of today are at the youngest second generation Finns but even us more distant Finns are proud of our heritage.

To promote the heritage that we all share, we would like to invite any Finns, non-Finns or non-profit groups to participate. If there are any groups that would like to provide us with a poster, brochure(s) or other literature, it would be available for attendees to "browse." Individuals are invited to come and help us celebrate.

If you want any additional information or have information you would like to share please contact: Dick Butler, president, Marlborough Historical Society (603-876-3980); Bob Hall, president, Troy Historical Society (603-242-6292); or Martha Silander, 29 Fitzwilliam Rd, Troy NH 03465 Tel (603-242-6402 / e-mail: silander@cheshire.net)

Kalenteri

ARIZONA

- Oct. 17 - Cantores Minores boys choir concert, 7:30 pm, Velda Rose United Methodist Church, 5540 E Main St, Mesa. For more info: 602-832-2111.
- Oct. 18 - Cantores Minores boys choir, 8, 8:30, 10:45, 11 am, Christ Church-Lutheran, 3910 E Indian School Rd, Phoenix. For more info: 602-955-4830.
- Cantores Minores concert, 3 pm, Arizona State University West, 4701 W Thunderbird Rd, Phoenix. For more info: 602-543-5500.

CALIFORNIA

- Oct. 17 - Work Party at Finnish Brotherhood Hall, 8 am-3 pm, 1970 Chestnut St, Berkeley. Luncheon will be served to all participants. For more info: 925-254-0645.
- Oct. 21 - Alvar Aalto Centennial Celebration, Pacific Design Center, 8687 Melrose Ave, West Hollywood. Reception (5:30 pm); panel discussion (7 pm). For more info & reservations: 800-700-2072.
- Cantores Minores boys choir concert, 7:30 pm, First Congregational Church, 2345 Channing Way, Berkeley. For more info: 510-547-4441.
- Oct. 22 - Grand Opening of Ristomatti Ratia Exhibit - a new glass collection, 6:30-9 pm, Design Finland Showroom, Pacific Design Center, 8687 Melrose Ave, West Hollywood. For more info: 800-700-2072.
- Cantores Minores concert, 7 pm, First Unitarian Church, 1187 Franklin St, San Francisco. For more info: 415-776-4580.
- Nov. 1 - 'Pohjanmaa' (The Northland), Sunday Afternoon Movie at the Hall, 2:30 pm, Brotherhood Hall, Berkeley. English subtitles. Based on novel by Antti Tuuri.
- Nov. 10 - United Kaleva Brothers & Sisters Nov. 21 membership meeting, 7:30 pm, Brotherhood Hall, Berkeley.

CONNECTICUT

- Oct. 10 - Finnish American Heritage Society's Heritage Center Grand Opening celebration begins, 76 North Canterbury Rd, Canterbury. Open house, 9 am-4 pm; Dedication of Heritage & Archive Center, 10 a.m.; Lunch, 11:30 am-2:30 pm; Evening of Entertainment, 7 pm. Includes comedy 'While the Juhannus Sauna is Warming' performed by Finn Conn Players; open to the public but due to limited seating, reservations are requested (call 860-546-9055). Followed by dancing to music by Hannu Mäkipuro and Mark Mäkipuro and his Knyte Flyte Band.
- Oct. 11 - FAHS Heritage Center grand opening celebration continues, Canterbury. Open house, 9 am-4 pm; Rededication of the Finnish-American WWII veteran's memorial, 12 noon; Lunch, 12:30-2:30 pm; Matinee performance of 'While the Juhannus Sauna is Warming,' by Finn Conn Players, 3 pm.
- Oct. 12 - FAHS Heritage Center grand opening celebration continues, Canterbury. Social hour, celebration banquet for members & donors only. Reservations: 860-546-9055.
- Oct. 25 - Accordion Jamboree, 3 pm, Aura Hall, Voluntown. 15-25 musicians will attend. Dancing & snacks.
- Nov. 1 - Finnish American Heritage Society membership meeting, 1:30 pm, Finnish Hall, Canterbury. Coffee 12:30 pm.

FLORIDA

- Oct. 17 - Welcome dance & potluck, 6 pm, Finnish American Club, New Port Richey.
- Oct. 31 - Finnish-American Rest Home Inc annual membership meeting, 2 pm, Annan Maja, 1800 South Drive, Lake Worth.
- Halloween Dance, 7:30-10:30, Finnish American Club, New Port Richey.
- Nov. 4 - Membership meeting, 3-5 pm, Finnish American Club, New Port Richey.

ILLINOIS

- Oct. 25 - 'Who, what is Finnish America? and should Americans Care? and should Finland care?', a lecture with Marianne Wargelin of Minneapolis (MN), 2 pm, Estonian House, Lincolnshire. Free admission. For more info: 630-833-8511.

MAINE

- Oct. 18 - Finnish-American Heritage Society of Maine monthly meeting, 2 pm, Heritage Center, Maple St, West Paris. Program to be announced.

MASSACHUSETTS

- Oct. 9 - Finnish Heritage Society Sovittaja meeting, 7 pm, lower hall, First Congregational Church, Rutland. Supper 6 pm.
- Oct. 10 - Work party to fix roof on the Ravintola, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Lunch with coffee & doughnuts will be served.
- Suomi-Koulu of New England, 10 am-noon, Waldorf School, 739 Mass Ave, Lexington. For more info: 617-876-7819.
- Cabbage Roll Supper, 5 pm, Uljas Koitto Temperance Society camp, 83 Suomi Rd (off Rt 36) Pembroke.
- Dance, 7:30-11:30 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Dori Wells.
- Oct. 11 - Reception for 'The Earth, The Air,' exhibition of pastels-landscapes by Fae Remelius, 4-6 pm, Mount Wachusett Community College, 44 Green St, Gardner.
- Oct. 13 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm St Church, 264 Elm St, Fitchburg.
- Oct. 14 - Beginning Genealogy, Rutland Congregational Church, Rutland. A three session course taught by Kay Sheldon, founder of Swedish Ancestry Registry Association. For

MASSACHUSETTS

- more information and to register call 978-9284428. Sponsored by FHSS.
- Finnish Center at Saima Park membership meeting, 7:30 pm, Saima Park. Business meeting followed by a program on 'The Finnish Invasion of New Ipswich' by Oiva R. Anderson of New Ipswich (NH).
- Oct. 17 - Kaleva Fall Fair, 9 am-2 pm, Salon Huvila, Fort Pond, Littleton. Bake sale, refreshments, raffle. Sponsored by Ladies of Kaleva.
- Suomi-Koulu of New England, 10 am-noon, Waldorf School, Lexington.
- Dance, 7:30-11:30 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by Dori Wells.
- Oct. 21 - Finnish-American Society of Cape Cod monthly meeting, 7 pm, Community Building, West Barnstable.
- Oct. 23 - Suomi-Koulu Teen Group, 6-10 pm, Mimmu Hartiala-Sloan's, Harvard. For more info: 978-456-8295.
- Oct. 24 - Northeast Finn. Am. Historical Network meeting, 11 am, Kaleva Civic Association, Fort Pond, Littleton.
- Dance, 7:30-11:30 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by Dori Wells.
- Oct. 25 - Finlandia Foundation Boston Chapter monthly meeting, 3 pm, St Camillus Parish, 1175 Concord Tpke, Arlington. Presentation about Alvar Aalto's architecture & design philosophy by Professor Aino Niskanen.
- Oct. 31 - Suomi-Koulu of New England, 10 am-noon, Waldorf School, Lexington.

MICHIGAN

- Oct. 20 - FinnWeavers workshop, 9 am-2 pm, Finnish Center, 35200 W Eight Mile Rd, Farmington Hills.

MINNESOTA

- Oct. 16 - Finnish American Cultural Activities Inc. monthly program, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St Paul. Speaker: Dr. Bernhard Hillila. Topic: 'More Finn Fun.'
- Nov. 1 - Dance, 6-9 pm, Good Templar Hall, corner of Cedar & Lake, Minneapolis. Dance lessons (humppa, tango) at 5 pm. Light refreshments, potluck snacks. Music by 'Minnesota Pelimannit.'

NEW HAMPSHIRE

- Nov. 8 - Finnish Festival Day, 1-4 pm, gymnasium, Elementary School, Troy. Exhibits, presentations, dancing, refreshments. Free admission.

NEW YORK

- Oct. 9 - Finlandia Foundation Metropolitan Chapter monthly meeting, 8 pm, 6th floor, Central Presbyterian Church, 593 Park Ave at 64th, New York. Program: Reception & celebration of the marriage of Consul General Maija Lähteenmäki and Dr Nestor Vargas.
- Oct. 13 - Mikakosmos record release concert, 7-11 pm, The Metronome, 915 Broadway (at 21st St), New York. Free admission.
- Oct. 19 - 'Women, Rebellion and Writing: An Experiment in Auto/Biography,' a talk by Dr Anna Makkonen, 8 pm, Deutsches Haus, Columbia University, 420 W 116th St, New York. For more info: 212-854-7859.
- Oct. 22 - The Battery Dance Company will premiere a new work with choreography by Jonathan Hollander and commissioned score by Eero Hämeenniemi, in public performance, 7:30 pm, Florence Gould Hall, 55 East 59th St, New York. Followed by dinner at Pondicherry Restaurant. Guest artists from Finland: dancer Tommi Kitti & live music by NADA. For more info: 212-219-3910. Reservations: Ticketmaster, 212-307-7171.
- Oct. 23 - Battery Dance Co. performs the new work choreographed by Jonathan Hollander with commissioned score by Eero Hämeenniemi, Florence Gould Hall, New York. For young people and school students. Interested schools, please call 212-219-3910.
- Oct. 24 - Battery Dance Co. performance of the new work choreographed by Jonathan Hollander with commissioned score by Eero Hämeenniemi, 8 pm, Florence Gould Hall, New York.
- Oct. 25 - Battery Dance Co. performance of the new work choreographed by Jonathan Hollander with commissioned score by Eero Hämeenniemi, 2 pm, Florence Gould Hall, New York.
- Nov. 1 - Mikakosmos, 2:30 pm, The Jazz Times Convention, The Marriott Hotel, World Trade Center, New York. Free admission.
- Nov. 5 - An Evening of Finnish Music and Poetry with Emilia Pokkinen, actress, and Ulla Suokko-Hixon, flutes, 8 pm, Deutsches Hall, Columbia University, 420 West 116th St, New York. No admission fee. For more info: 212-854-7859.

RHODE ISLAND

- Oct. 9 - Opening Reception for 'Millie Wiskari, Paintings: Current & Choice,' an exhibition of portraits, sea, land & flora, 6-8 pm, Spencer Gallery, 23 Brown St, Wickford.

TEXAS

- Oct. 15 - Finnish-American Society of Dallas/Fort Worth monthly meeting, 7:30 pm, King of Glory Lutheran Church, 6411 LBJ Freeway, Dallas.

VERMONT

- Nov. 13-15 - Finn-Funn Weekend, Cortina Inn, Killington. Sponsored by Finnish American Heritage Society. For more info: 860-889-7820 or FAX 860-887-8111.

turn to KALENTERI page 11

Events subject to change without notice

Finnish Heritage Society Sovittaja Rutland, MA

We will have two meetings before the end of '98.

The first one will be this Friday, October 9, in the lower hall of the First Congregational Church in Rutland. Note that it is a Friday meeting and the change in location.

There will be a supper at 6 p.m. The meeting will begin at 7.

Then our annual meeting will be on Sunday, Nov. 22. This will be a relaxing evening. A nice supper, good dessert followed by an unrushed meeting where we look back and decide what we do well and decide what we want to change.

At the annual meeting we'll look ahead. We have three anniversaries coming up. 1999 is the 30th anniversary of the reorganization of the Finnish American Club, 2000 is the 110th anniversary of Sovittaja and 2001 is the 75th anniversary of the Park.

Beginning Genealogy

The FHSS will sponsor a three session course on beginning genealogy on Wednesdays October 14 and 28 and November 11. Each session will run for 7-9 p.m. at the Rutland Congregational Church.

The instructor will be Kay Sheldon, well known and respected local genealogist and founder of the Swedish Ancestry Registry Association.

The course will be open to

anyone who wants to begin doing genealogy regardless of ethnic roots. Kay does, however, offer special expertise to people whose families are from Finland and Sweden. (Finland was part of Sweden in the late 1500s when the Bishop declared citizens would be required to learn to read and that the Church would keep records.)

Cost for the three sessions includes refreshments. You do not need a computer. Kay will show us how we can access foreign records practically in our own back yard! This will be time and money well spent for those who want to begin this interesting journey.

The class will be limited to 25 people on a first come first served basis. If more than 25 want to sign up, we will attempt to set up another class. If there is sufficient interest, the classes could continue in the future.

Please call Barry Heiniluoma at (978) 928-4428 to reserve a place. (There are already some registrations.)

Looking ahead

Saturday, November 28 - Holiday Dinner Dance at Maironis Park, Buffet and dancing to Elliot Lockwood

Sunday, December 5 - Annual Finnish Memorial Service.

More information on these later.

Barry & Katy

A goal (or three) accomplished by Franklin Pierce's Miettinen Raven senior scores her 100th in 8-1 win over rival New Hampshire College

RINDGE, NH - The Franklin Pierce College women's soccer team exploded for eight goals on September 29 as FPC defeated New England Collegiate Conference rival New Hampshire College, 8-1. High-scoring seniors Paulina Miettinen and Paulina Auverli, both natives of Finland, each notched a hat trick in the win.

For Miettinen, however, it was more than just another multi-goal game, after all, she already has 22 goals in eight games this fall. With the second of her three goals Miettinen picked up the 100th goal of her career, making her just the second NCAA Division II women's soccer player to reach the century mark.

Despite the lopsided seven-goal victory, Raven coach Jeff Bailey still had some concerns with his four-time defending national champion Ravens. "We had a few spells where we were a little shaky - just little mistakes," he said.

The Ravens (8-0, 3-0 NECC) struck first at 8:36 of the first half, when senior midfielder Christy Santiago set up Miettinen to grab a 1-0 lead. Just

59 seconds later, Miettinen connected with Auverli for a 2-0 advantage. It was the first of three assists to go along with Miettinen's hat trick, while Auverli would add one assist to her three-goal day.

Senior Jenni Kapanen added a goal, and Auverli scored her second to give the Ravens a 4-0 lead heading into halftime.

The highlight of the game, however, came at 52:58 of the second half when Miettinen scored her second goal of the contest, but, more importantly, the 100th of her career.

"There's a lot more to come," said Bailey of the milestone. "If she wasn't so unselfish, she'd probably have 150 goals by now."

With six points on Tuesday afternoon, Miettinen now has 101 career goals (22 this season) and a total of 258 points.

The victory was the Ravens' 92nd consecutive win over a New England opponent, and the 45th consecutive overall for Franklin Pierce. They have lost one out of their last 87 games and have boasted a remarkable 122-5-0 record since the 1992 campaign.

Monadnock Ledger

Chicago, IL

Marianne Wargelin to speak

The League of Finnish American Societies Illinois Chapter/Finnish American Society of the Midwest, Finlandia Foundation Chapter is pleased to present K. Marianne Wargelin, noted Finnish American lecturer, researcher, writer and instructor, who will speak on "Who, what is Finnish America? and should Americans care? and should Finland care?" on Sunday, October 25, 2 p.m., at the Estonian House, Estonian Lane, Lincolnshire.

Ms. Wargelin is a graduate of Suomi College, Augustana College in Rock Island (AB in literature) and the University of Michigan (MA). Currently she is involved with doctoral studies at the University of Minnesota.

Ms. Wargelin has organized international conferences between Finland and the USA and has published essays on Finnish America's interaction with American culture. She co-chaired the Reunion of Sisters Project (1984-87) and "Courageous Enough: A Photo Exhibit of Finnish-American Women." Her most recent publications include articles on Finnish America in the "Encyclopedia of Multicultural America" and "American Folklore: An Encyclopedia" as well as written "Finnish Studies at the University of Minnesota, 1910-1995."

Ms. Wargelin returned in late September from a sabbatical to Finland during which time she lived in Tampere and took two intensive Finnish courses. She expects to "continue to live in an immersion experience" and do some research for her dissertation in the coming months.

Admission is free. Coffee and refreshments will be served following the program.

For more information, please call Lois Lescelius at 630-833-8511.

League of Finnish American Societies-Illinois Chapter

Fire shuts down St. Louis arch

ST. LOUIS - An electrical fire forced the closing of St. Louis's biggest tourist attraction, the Gateway Arch, for at least a month. Signs were posted around the arch Tuesday, a day after the small fire damaged the 1960s landmark that accommodates more than 4 million visitors a year. The fire started while workers were installing an electrical panel, and injured 11 people.

The arch was designed by Finnish-born American architect Eero Saarinen (1910-1961).

FORGOTTEN HERO

from page 6

Victory ships, tankers, C-2 cargo ships and Liberty ships converted to troop carriers. During the war some of the oil tankers were converted to aircraft carriers.

We carried supplies for the Army: Tanks, trucks, big guns, bombs and ammunition. Usually from Halifax, Nova Scotia, in convoy, over the North Atlantic to Murmansk, England, France, Belgium and Italy. When signing on a ship our destination was secret. We never knew where we were going until we got there.

On the ship *John Fairfield* when we arrived in England, we had to wait three weeks for a convoy to go to Oran, North Africa. There we became a supply carrier from Oran to the invasions of Sicily, Naples and Anzio in Italy. Many times going through mine fields in the Strait of Messina, at times missing the mines by only a few feet.

Coming into Anzio Harbor, the Germans started to shoot at us from Cassino. This was their stronghold at the time. We kept unloading the ship day and night, circling the harbor so that the Germans couldn't get our range. They had tremendous big guns. At night the German planes came and bombed us. First they dropped flares that lit up the whole harbor, then they dropped their bombs. After that, the fighter planes came and dived and strafed our ship with machine gun fire. The shrapnel from the anti-aircraft guns was fierce, dropping all over the deck.

During an enemy attack, the merchant seamen had to assist the Navy gun crew. I was an assistant loader on the 50MM gun on the *John Fairfield*. We also carried two six-inch guns. One on the bow and one on the stern of the ship.

On our third trip from Oran, North Africa, to Anzio, Italy, we got the bow of our ship blown off. One shell landed on the bridge and one at number 4 cargo hold and the last one took our bow. Luckily there wasn't any ammunition in the forepeak, only anchor, anchor chains, rope and supplies. These were a total loss.

There were a lot of English and American sailors that lost their lives at Anzio Beach from the German bombs and gun fire and many ships were sunk in Italy.

After we lost the bow of our ship, we got a nice break from the misery of Anzio. We were allowed to sail back to the U.S.A. without a bow. Our ship was absolutely square at the bow right down to the water line. Ships are built with watertight compartments so we didn't have too many problems except it slowed our speed.

As I was an alien during this time, I could not stay ashore more than three weeks between trips. I was more or

less a man without a country.

My next assignment was on a Liberty ship converted to a troop transport carrying soldiers from Baltimore (MD) to Marseille, France. There we picked up some of the American soldiers that were being relieved and brought home for Christmas.

On the trip over to France, it was tough on the young soldiers. Most of them got seasick right away and they were sick the whole trip because of the bad weather and heavy sea.

The soldiers had their own galley (kitchen) in the cargo hold where they cooked their own food. The toilets were built on the foredeck over the railings. These facilities were hard to use in heavy seas and some of the seasick soldiers never came up on deck during the whole trip.

Our return trip to New York was uneventful. The men, although tired and weary, were happy to come home for Christmas.

Liberty ships were not too seaworthy. They were built in a great hurry. Everything was welded together. In heavy seas, especially when without a cargo, they rolled almost 45°. On one trip we were rolling so badly that we had to pump water into #3 and #4 cargo holds to get the ship down in the water. The captain was concerned we would capsize. This helped and we made it back to the States.

The next ship was brand new. We brought it from

to next page

HERITAGE CENTER

from page 7

(860-546-9055).

The events on Saturday and Sunday, including the Saturday evening program are open to the public. As this grand opening celebration will span several days, we hope that all our members and friends will be able to join in at least some portion of the activities. We are looking forward to seeing you there!

Minna Popkin

Correction

All welcome at the Finnish Hall this Saturday night

The Finnish American Heritage Society of Canterbury (CT) would like to correct an error in their heritage center grand opening and dedication schedule which appeared in last week's issue.

The society had announced that the "Evening of Entertainment" planned for this Saturday (Oct. 10) "is for members and guests only." However, this turns out not to be the case.

The "Evening of Entertainment," according to an update from the society, is open to everyone - society members, friends, donors and the general public.

However, due to limited capacity, it is suggested that reservations are placed as soon as possible by contacting Mr. Roy Rautio 860-546-9055.

FINNISH CENTER

from page 8

The group has continued to meet on Saturdays for trail runs through the Spring, Summer, and Fall. Around the holidays, we will resume Sunday training runs to prepare for the Boston Marathon.

Runners interested in joining the Salma Running Group should contact Janet Morrison at 978-342-0174.

Turkey Dinner

Salma's annual Thanksgiving Dinner will be held on Sunday, November 8th, with a social hour at 12 noon and dinner promptly at 1 p.m. As usual, this is for "paid up" members and their guests.

The cost is \$3 per member,

and \$10 each for guests. Deadline for reservations is Wednesday, November 4th; (dues and dinner costs must be paid in advance.) Note: being a newsletter subscriber does not make you a member but you can join now and take advantage of the discounted dinner charge.

Make your reservations at the general membership meeting on Oct. 14 or send payment to Janice Hellman, Membership Secretary, P. O. Box 166, Ashburnham, MA 01430 to arrive by the deadline date of Nov. 4.

This event replaces the regular monthly meeting for November.

The Finnish Center at Salma Park

from previous page

Portland (ME) into Boston. In Boston harbor we boxed the compass which means we adjusted the magnets on the compass to the correct degrees. That's how new it was.

A few days later we went in a convoy to England and from there we carried supplies to the invasion of Normandy. Another trip was to the battle of the Bulge in Belgium. We carried ammunition, food and medical supplies.

The English Channel was very treacherous during the war. If it wasn't the German subs, it was their rockets, or buzz bombs, that they fired from Kala, France, to Dover and London in England. These went right over our ships. We could hear them and see the fire in the rear of the rockets. Germans were everywhere.

Once crossing the English Channel, from South Hampton to Sherbourg, France, only sixty miles across, the German's subs managed to torpedo three out of seven ships in that short distance. But, we managed to make it into Sherbourg.

The Merchant Marines had it very tough during the war, especially on the North Atlantic: Storms, heavy seas, fog for many days and the German subs. In the fog many ships in the convoy became disoriented and caused many collisions. Some of the older ships, mostly foreign, could only make 6-7 knots. This made a field day for the German subs.

The subs laid near the bottom of the Atlantic and waited until the convoy was right over them. Then they came up and torpedoed as many ships as they could before the Canadian corvettes and the American destroyers fired their depth charges. Many of the merchant ships were blown up. Some of the merchant sailors, in their life jackets, floated by our ship but we couldn't stop to pick them up, knowing they could only last 10-15 minutes in the cold water of the North Atlantic.

Many of the ships and most of the American Liberty ships carried torpedoes. These were heavy-gauge steel nets, much like a fishing net. They were drawn from the bow to the stern on the side of the ship. This was accomplished by lowering the cargo booms that extended about 20 feet from the ship's sides. This way the midship was protected from German torpedoes.

Another ship I was on caught a couple of torpedoes in the net on the port side. We lifted the booms out of the water and the torpedoes were caught in the net by their propellers. No one was allowed to walk on the port side until we got to England where the English navy removed them.

The storms on the North Atlantic are dreadful. Once in '44 we hit a hurricane. The wind and the waves took all the deck cargo. We had tanks, trucks and big guns. Going overboard they bent the ship's railing like a tin can. We also lost our lifeboats, our life rafts and gangplanks.

I was steering the ship on the flying bridge. These were built on top of the wheelhouse, which is in the open and unprotected from the elements. They were standards on Liberty ships going in convoy on the North Atlantic during the war. The wind was so strong you couldn't breathe unless you turned your head away from it. Some of the stray of the waves went right down through the smoke stack into the engine room.

Sea stories can be endless when you spent so many years on the sea. You experience and see so much at such an early age.

The people of the war-torn countries were suffering mostly from starvation. There was no food to be had. Once when we laid for anchor at a port in the Mediterranean the people came out in small boats begging for food. Young women were willing to sell their bodies for food to give to their small children. When the cooks dumped the garbage over the side the people squeezed the water out of the bread and shared it with the

Raivaaja Publishing Company's new home will be located in the building at 164 Elm Street, just up the street from our present location.

This building, on the corner of Elm and Academy Streets, is a Finnish American historical landmark in itself already as it is the former home of Workers' Credit Union. The credit union, then under the leadership of Weikko Hill who was treasurer-manager at the time, built the building in 1970 and occupied it until later in the decade when it purchased, and subsequently relocated to, the former United Co-operative Society building at 815 Main St.

The building at 164 Elm St. is currently owned by Dr. Michael R. Pelletier, a dentist, from whom the credit union will lease the space for Raivaaja. Raivaaja in turn will sublease the space from the credit union as the credit union is making it possible that the costs of occupancy at 164 Elm St. will pose no greater burden to Raivaaja than the costs of occupying 147 Elm St.

The Raivaaja staff hopes that this move will inconvenience our subscribers and customers as little as possible. However, the move will certainly effect in a number of ways our ability to provide service so we do hope that you will be patient during this time of transition.

There is a lot of work to do, especially since budget limitations through the years have prevented the hiring of personnel needed to keep our filing done in an up-to-date, consistent and timely fashion. A number of dedicated volunteers have helped at various times through the years, but the work is on-going and never ending and thus for all practicality should extend beyond the scope of a volunteer staff position.

Will not publish Oct. 28

The Raivaaja board of directors has approved the request of your staff not to publish one of the October issues because of the move. As plans have evolved, your staff has decided that RAIVA AJA will not be published on Wednesday, October 28.

If you or your organization have planned to place an ad in that issue, please have the ad in the office by Friday, Oct. 16, so it can appear in the

issue of Wednesday, Oct. 21.

Check your expiration date

The move will certainly delay sending out renewal notices so we are asking you to check the expiration date on your address label. If your subscription expires in Oct., Nov. or Dec. (that is, if the number right after the 98- is a 10, 11 or 12), would you please send in your renewal without waiting to receive a renewal notice in the mail. This would help us a lot. Thanks.

Send a donation if you can

Any move causes strain no matter when it happens. But for your RAIVA AJA, with its limited staff, the timing of this move really could not have been worse. Right now we should be getting Christmas ads and compiling our holiday catalog of books and music in anticipation of the promotion of holiday gift shopping.

But instead, we have to be packing things up, move, and then unpack again. Having to do this instead of concentrating on our annual holiday promotions will certainly cut into this year's income.

Therefore, we would like to ask if you would make a donation at this time to help Raivaaja during this move. Workers' Credit Union is helping with moving expenses, to be sure, but your donation will provide additional help to get Raivaaja through this period. With your help, it will be possible for Raivaaja to greet the challenges of 1999 on a firmer footing.

Please be as generous as you can. Send your donation to: Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600. Thank you!

Jonathan Ratila

Kalenteri

from page 9

WASHINGTON

July 22-25 - FinnFest USA '99, University of Washington, Seattle. For more info: FinnFest USA '99, 4122 - 128th Ave SE Suite 305, Bellevue WA 98006; FAX 425-641-9983; email FinnFest99@finns.org

WASHINGTON, DC

Oct. 17 - Movie: 'Kahdeksan surmanluotia' (Eight Deadly Shots, Mikko Niskanen, 1972), 2:30 pm, East Building Auditorium, National Gallery of Art, Constitution Ave (between 3rd & 4th streets). English subtitles. For more info: 202-842-6272 or FAX 202-842-2356.

Oct. 18 - Movie: 'Työmiehen päiväkirja' (A Worker's Diary, Risto Jarva, 1967), 4 pm, East Building Auditorium, National Gallery of Art, Constitution Ave. Also 'Yhden miehen sota' (One Man's War, Risto Jarva, 1973). Finlandia Foundation National Capital Chapter informal meeting, 3 pm, Concourse café.

Oct. 24 - Movie: 'Kauas pilvet karkaavat' (Drifting Clouds, Aki Kaurismäki, 1996), 2:30 pm, East Building Auditorium, National Gallery of Art, Constitution Ave. Also 'Pidä huivista kiinni, Tatjana' (Take Care of Your Scarf, Tatjana; Aki Kaurismäki, 1994). English subtitles.

Oct. 25 - Movie: 'Suomalaisia lyhytelokuvia' (six shorts by Antti Peippo, Eino Ruutsalo, Anu Kuivalainen, 1962-97), 4 pm, East Building Auditorium, National Gallery of Art, Constitution Ave. Also 'Tigrero: A Film That Was Never Made', based on Sam Fuller's interview, Mika Kaurismäki, 1994.

Nov. 15 - Finn Spark's Christmas Bazaar, 11 am-3:30 pm, Youth for Understanding.

Nov. 17 - 'Alvar Aalto and Finland's Cultural Heritage,' lecture by Karin Alexis, PhD, art historian, 7 pm, Embassy of Finland. To register, call 202-342-9546.

Events subject to change without notice

Värttinä menestyy maailmanmusiikkilistoilla

Värttinän uusin levy *Vihma* (Wicklow/BMG) on nousut ykköseksi amerikkalaisen *CMJ*-lehden maailmanmusiikkilistalla. *CMJ*, *College Media Journal*, kokoaa listansa ei-kaupallisten college-radioasemien radio-soitoista. Listalle pääsevien levyjen sijoitus lasketaan sadan maailmanmusiikkilistojen college-aseman soitoista.

Vihma on parhaillaan myös Euroopan radiotoimitajien lokakuun maailmanmusiikkilistalla kolmosena. (SS)

Suomen kansan kuvaaja Ateneumissa

Ateneumissa avautuu mahdollisuus tutustua taitelijan Juho Rissanen töihinsä ikuistamaan suomalaiseen kansaan. Näyttely on laajimpia Rissanen tuotantoa esitteleviä katselmuksia, mitä Suomessa on koskaan nähty ja Ateneumin syyskauden päätapahtumia.

Kuopiossa syntynyt Rissanen eli 1873-1950 ja vaikutti myös Amerikassa. Hän on Suomen kuvataiteen suuria nimiä.

Lähes vuoden loppuun esillä olevan näyttelyn otsikona on *Juho Rissanen ja suomalainen kansa*. Esillä on noin 120 teosta: piirustuksia, vesiväri- ja öljymaalauksia sekä freskoja. Näyttelyssä voi nyt nähdä esimerkiksi Rissanen vuoden 1900 Pariisin maailmannäyttelyn Suomi-paviljonkia varten tekemät suuret sommitelmat sekä *Lapsuuden muistoteoksen*, joka on saatu lainaksi Unkarista.

Rissanen taiteellinen läpimurto tapahtui juuri Pariisin maailmannäyttelyssä. Parhaiten Rissanen tunnetaan vuosina 1897-1903 syntyneistä vesivärimaalauksista, joihin on ikuistettu sagolaisia arkieläkkeitä. (TS)

Raivaaja muuttopuuhissa

Raivaaja Publishing Companyn uusi koti sijaitsee osoitteessa 164 Elm Street, samassa korttelissa, missä nykyinenkin toimipaikkamme sijaitsee, mutta toisella puolella katua. Rakennus, Elm ja Academy katujen kulmassa, on amerikansuomalainen historiallinen maamerkki, sillä se on Workers' Credit Unionin entinen sijaintipaikka. Luottoyhdistys, Welkko Hillin liikkeenhoitajakaudella, rakennutti sen 1970 ja toimi siinä vuosiluvun lopulle, jolloin se osti entisen United Co-operative Society rakennuksen ja muutti siihen.

164 Elm Streetin nykyinen omistaja on tri Michael R. Pelletier, hammaslääkäri, joka vuokraa Raivaajan toimitilat luottoyhdistykselle, jolta Raivaaja puolestaan vuokraa tilat samaan hintaan kuin 147 Elm St.

Raivaajan henkilökunta toivoo, että lukijakuntamme ja asiakkaamme joutuvat kärsimään mahdollisimman vähän muuton johdosta. Tietenkin muutto tulee keskeyttämään tavanomaisen toimintamme, emmekä pysty palvelemaan toivomallamme tavalla, joten pyydämme teitä

olemaan kärsivällisiä muuttoaikana. Muutto on aikaa vievää ja vaatii paljon työtä, varsinkin otettaessa huomioon, että budjettirajoitusten johdosta olemme vuosikausia työskennelleet liian vähäisen henkilökunnan voimin. Joukko avulaita vapaaehtoistyöläisiä on tarjonnut apuaan vuosien mittaan, mutta koska työ ei lopu koskaan, ajoittainen vapaaehtoisapua ei riitä.

Lehti ei ilmesty 28. lokakuuta

Raivaajan joulukuun hyväksynyt henkilökunnan esityksen, että muuton takia yksi lokakuun numero jätetään väliin. RAIVAAJA ei ilmesty keskiviikkona, 28. lokakuuta. Jos te tai järjestöne on aikonut laittaa ilmoituksen kyseiseen numeroon, tuokaa se toimitukseemme 16. lokakuuta mennessä, jotta se ehtisi lokakuun 21. päivän lehteen.

Tarkistakaa tilauksenne päättymispäivä

Muutto tulee ilman muuta hidastamaan uudistusilmoitusten lähettämistä. Pyydämme, että tarkastaisitte osoitelapussanne olevan päättymis-

päivämäärän, ja jos se on lokakuu, marras- tai joulukuussa (silloin 98:n jälkeinen numero on 10, 11 tai 12), olisi hyvä jos voisitte lähettää uudistuksen toimitukseenne. Se auttaisi tuntuvasti. Kiitos.

Lahjoitus tarpeen

Muutto on rasituksena milloin tahansa. Vähäisen henkilökunnan johdosta RAIVAAJA muutto ei olisi voinut sattua pahempaan aikaan. Tähän aikaan vuodesta meidän tulisi keskittyä joululähtöjen hankkimiseen sekä kirjakatalogimme laatimiseen. Mutta joudummekin pakkaamaan, ensin täällä ja sitten uudessa toimipaikassamme. On ilmeistä, että jouluaajan tulot pienenevät.

Siksi käännyimme puoleenne siinä toivossa, että voisitte lähettää lahjoituksen auttaaksenne Raivaajaa. Workers' Credit Union osallistuu muuttokustannusten kattamiseen, mutta lahjoituksenne auttaisi suuresti.

Lähetäkää lahjoituksenne osoitteella: Raivaaja Publishing Company, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600. Kiitos.

Jonathan Ratila

1998

FINNAIR

FinnExpress Finland The Finnair Way

Let Norvistä take you home.
Low prices on airfares.
Hotels. Car Rentals. Cruises. Tours.
Trust us for all your travel needs
anywhere in the world.

Norvistä

228 East 45th Street • NY, NY 10017
Tel: 212-818-1198/800-677-6454 • Fax: 212-818-0585

CALL 800-677-6454

RAIVAAJA

TILAUS JA/TAI OSOITTEENMUUTOS

Osoitteen muuttuessa
liittääkää vanha osoite mukaan

NIMI _____

OSOITE _____

Uusi tilaus _____

uudistus _____

Maksu \$ _____

TILAUSHINNAT:

USA: 12kk \$28.00; 6kk \$20.00; 3kk \$16.00
Ulkomaat: 12kk \$33.00; 6kk \$25.00

Raivaaja

P.O. Box 600

Fitchburg, MA 01420-0600

Puh.: 978-343-3822 Fax: 978-343-8147

VILJO...

jatkoka sivulta 5

Viljo Heimon paluu radoille oli tuskallinen, mutta hän tuli. Itse asiassa Heino palasi radalle jo Lontoossa, kun valmentaja Armas valste toivoi Heinoa, "kolmatta miestä" olympiamaratonille. Viljo Heino otti tehtävän vastaan ja juoksi elämänsä ensimmäisen ja samalla viimeisen maratoninsa. Heino saavutti 11. sijan Lontoon maratonilla ollen myös ainut suomalainen, joka pääsi juoksussa maaliin asti.

Kohta tuon jälkeen Emil Zatopek otti nimiinsä Viljo Heimon maailmanennätyksen. Oli alkanut Zatopekin kausi, joka huipentui Helsingissä vuoden 1952 olympiakisoihin.

Mutta eihän Viljo Heino antanut periksi. Suomen mestaruuskilpailut järjestettiin syksyllä 1949 Karhulan uudella urheilukentällä. Viljo Heino astui radalle aikeenaan lyödä taas maailmanennätys 10,000 m:llä. Likeltä piti,

mutta ei alvan.

Muutamaa päivää myöhemmin oli kilpailut Kouvolassa, Viljo Heino taas paikalla. Viljo Heino suoritti uuden maailmanennätysjuoksun ja Emil Zatopek oli taas yhtä ennätystä köyhempi.

Emil Zatopek vastasi haasteeseen, onnistui ja Heino lähti innokkaasti jälleen tähän sotaan. Oli kuitenkin alkanut Emil Zatopekin kausi ilman Heinoa. Zatopek voitti Helsingissä kolme kultamitalia matkoilla 5,000 m, 10,000 m ja päättäen urakkansa maratonvoittoon. Se on suoritus, johon ei ollut yltänyt kukaan yksissä kisoissa - eikä ole Zatopekin jälkeenkään.

Viljo Heino ei ollut enää mukana Helsingissä 1952, mutta 1949 oli tullut kutsu Sao Paolon uudenvuoden yöjuoksuun. Viljo Heino lensi Brasiliaan - voittamaan.

Heimon kunniaksi kutsu tähän juoksuun tuli vuosikauden. Monet suomalaiset lähtivät yrittämään, mutta vain Viljo Heino on kotimaan miehistä sen voittanut.

Sain kutsun Helsingissä Brasilian suurlähettilään kotiin, kun Viljo palasi voittajana Brasiliasta. Paikalla oli myös Lauri Miettinen, joka löi Viljon kanssa kättä päälle siitä, että Lontoon kisojen pukuhuonekohtaus oli siirtynyt historiaan.

Viljo Heino ei ollut pitkävälinen ihminen. Hymy oli hänellä herkässä, hänen naurunsa kuuluva ja mutta innostava.

Viljo Heino oli valoisa ja optimistinen suomalainen.

Tämän storin Viljo Heinosta on kirjoittanut henkilö, jolla on ollut syytä kiittää Viljoa monesta asiasta. Kiitän häntä muun muassa siitä, että hänen johdostaan olen saanut urheilutoimittajana kiertää maailmaa yli 50 vuotta.

New Yorkin Suomalainen Evangelisluterilainen SEURAKUNTA

at Park Avenue Methodist Church
106 E. 86th St., NYC 10028

Lokakuun 18. päivä klo 3.30 ip. jumalanpalvelus ja Herran Pyhä ehtoollinen. Rovasti Pentti Palonen saarnaa. Tilaisuudessa laulaa Kaisa Hultkonen. Kahvitunti seuraa, 3. kerros. Saamme syntymäpäiväkakkua.

Marraskuun 1. päivä klo 3.30 ip. jumalanpalvelus ja Herran Pyhä ehtoollinen. Pastori Ilkka Mäkelä saarnaa. Näyttelijä Emilia Pokkinen Suomesta - kaksi runoa Ulla Suokko-Hixson - huilu

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd
Friday of the month from
October through May.
**CENTRAL
PRESBYTERIAN
CHURCH**

593 Park Ave & 64th St., NYC

Mailing address for
information

P.O. Box 2590

Grand Central Station,
New York, NY 10163